Bilime Kar?? Tutum Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bilime Kar?? Tutum Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17762

ARABPSYCHOLOGY.COM

Öz

Bilime Kar?? Tutum Ölçe?i, 2008 y?l?nda **Meltem Duran** taraf?ndan kaleme al?nan bir yüksek lisans tezi (Yüksek Lisans Tezi) kapsam?nda geli?tirilmi? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçe?in temel amac?, ö?rencilerin **bilime kar?? tutumlar?n?** sistematik olarak de?erlendirmektir. Ölçek geli?tirme çal??mas?, özellikle **fen ö?retiminde** bilimsel süreç becerilerine dayal? ö?renme yakla??m?n?n ö?rencilerin tutumlar? üzerindeki etkisini incelemek amac?yla tasarlanm??t?r. Bu araç, ö?rencilerin bilimsel faaliyetlere, bilimin sosyal önemine ve bilim insanlar?na yönelik duygusal, bili?sel ve davran??sal e?ilimlerini ölçmeyi hedefler.

Ölçek, Mu?la Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü bünyesinde yürütülen akademik bir çal??ma sonucunda ortaya ç?km??t?r. Bir geli?tirme ölçe?i olarak, psikometrik özelliklerinin (geçerlik ve güvenirlik) tezin metodoloji bölümünde detayl?ca ele al?nm?? olmas? beklenmektedir. Bu ölçek, fen bilimleri e?itimi alan?nda, ö?renme yöntemlerinin duyu?sal sonuçlar?n? incelemek isteyen ara?t?rmac?lar için önemli bir araç sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Bilime Kar?? Tutum, Tutum Ölçe?i, Fen Ö?retimi, Bilimsel Süreç Becerileri, Psikometri, Ölçek Geli?tirme, Mu?la Üniversitesi.

Yazarlar

Meltem Duran

Amaç

Bilime Kar?? Tutum Ölçe?i'nin temel amac?, ö?rencilerin bilime yönelik duyu?sal alanlar?n?, yani bilimsel bilgiye, bilimsel süreçlere ve bilimin toplumsal etkisine dair sahip olduklar? pozitif veya negatif e?ilimleri ölçmektir. Bu ölçek, ö?rencilerin bilim derslerine olan ilgisini, bilimi ö?renmeye yönelik motivasyonlar?n? ve genel olarak bilimin de?erini alg?lay?? biçimlerini nicelle?tirmeye olanak tan?r.

Ölçe?in geli?tirilme amac?n?n özel ba?lam?, **Fen ö?retiminde bilimsel süreç becerilerine dayal? ö?renme yakla??m?n?n ö?rencilerin bilime kar?? tutumlar?na etkisi** ba?l?kl? yüksek lisans tezine dayanmaktad?r. Dolay?s?yla, bu araç, uygulanan deneysel bir ö?retim yönteminin (bilimsel süreç becerileri) ö?rencilerin tutumlar?nda yaratt??? de?i?imi tespit etmek üzere bir sonuç de?i?keni olarak kullan?lm??t?r. Bu, ölçe?in hem genel tutum ölçümü hem de müdahale çal??malar?n?n etkinli?ini de?erlendirmede kullan?lmas?na uygun oldu?unu gösterir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yap?

Ölçek, psikolojideki temel duyu?sal yap?lardan biri olan **Tutum** (Tutum) yap?s?n? ölçmektedir. Tutum, bireyin belirli bir nesneye, duruma veya fikre yönelik sahip oldu?u de?erlendirici bir e?ilimdir ve genellikle üç ana bile?enden olu?ur: bili?sel (inançlar), duyu?sal (duygular) ve davran??sal (eylem e?ilimi). Bilime Kar?? Tutum Ölçe?i, bu bile?enlerin bilim disiplinine özgü tezahürlerini yakalamay? hedefler.

Ölçe?in yap?sal kapsam?, ö?rencilerin sadece bilimsel bilgiyi sevip sevmemeleriyle s?n?rl? de?ildir. Ayn? zamanda, **bilimsel süreç becerilerini** kullanmaya yönelik istekliliklerini ve bilimin gelecekteki kariyer veya günlük ya?amdaki önemine dair inançlar?n? da de?erlendirir. Ölçek maddelerinin, bu çok boyutlu tutum yap?s?n? temsil eden alt faktörlere (örne?in, bilime ilgi, bilimsel mesleklere yönelik tutum, bilimsel ara?t?rman?n de?eri) ayr?lmas? muhtemeldir.

Geçerlik

Kaynak içerikte geçerlik bilgisi bulunmamaktad?r ('-'). Ancak, bir **geli?tirme** ölçe?i oldu?u için, tez çal??mas?nda kapsaml? geçerlik çal??malar?n?n yap?ld??? varsay?lmal?d?r. Tipik olarak, bu tür akademik ölçek geli?tirme çal??malar?nda a?a??daki geçerlik türleri incelenir:

Kapsam Geçerli?i: Ölçek maddelerinin, ölçülmek istenen **bilime kar?? tutum** yap?s?n?n tüm yönlerini (duyu?sal, bili?sel, davran??sal) yeterince temsil edip etmedi?i uzman görü?leri ve madde havuzu olu?turma süreçleriyle sa?lanm??t?r.

Yap? Geçerli?i: Ölçe?in teorik olarak ölçmesi beklenen yap?y? ölçüp ölçmedi?i, genellikle **Faktör Analizi** teknikleri kullan?larak test edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu mu oldu?unu ortaya koyar.

Ölçüt Geçerli?i (Benze?en/Ayr??an Geçerlik): Geli?tirilen ölçe?in, bilime kar?? tutumu ölçen halihaz?rda kabul görmü? di?er ölçeklerle korelasyonunun incelenmesi de geçerlik kan?tlar? aras?nda yer alm?? olabilir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenirlik bilgisi bulunmamaktad?r ('-'). Ölçe?in bilimsel standartlara uygun bir araç olmas? için, iç tutarl?l???n? ve zamana kar?? stabilitesini gösteren güvenirlik çal??malar?n?n yap?lmas? zorunludur. Yüksek lisans tezi ba?lam?nda, a?a??daki güvenirlik yakla??mlar?n?n kullan?ld??? tahmin edilmektedir:

?ç Tutarl?l?k Güvenirli?i: En yayg?n kullan?lan yöntem olan **Cronbach Alfa** katsay?s?n?n hesaplanarak, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne derece tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ü belirlenmi?tir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek maddeleri aras?ndaki korelasyonun yüksek olmas?, yüksek iç tutarl?l??? i?aret eder.

Test-Tekrar Test Güvenirli?i: Ayn? ö?rencilere, belirli bir zaman aral???yla (genellikle 2-4 hafta) ölçe?in iki kez uygulanmas? ve sonuçlar?n korelasyonunun hesaplanmas? yoluyla ölçe?in zamana kar?? kararl?l??? incelenmi?tir.

Madde Analizi: Her bir maddenin toplam puanla olan korelasyonu (madde-toplam korelasyonu) incelenerek, dü?ük ay?rt edicili?e sahip maddelerin ölçekten ç?kar?ld??? varsay?lmaktad?r.

Faktör Analizi

Bilime Kar?? Tutum Ölçe?i'nin geli?tirme a?amas?nda, ölçe?in psikometrik yap?s?n? belirlemek amac?yla **Faktör Analizi** (FA) tekniklerinin kullan?ld??? kuvvetle muhtemeldir. Bu analiz, özellikle ölçe?in çok boyutlu bir yap?y? m?, yoksa tek bir genel tutum boyutunu mu temsil etti?ini anlamak için kritik öneme sahiptir.

Yeni geli?tirilen ölçeklerde genellikle **Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA)** uygulan?r. AFA, ölçek maddelerinin kaç farkl? faktör alt?nda topland???n? ve bu faktörlerin varyans?n ne kadar?n? aç?klad???n? gösterir. Duran'?n tezinde, bilime kar?? tutumun bili?sel, duyu?sal veya uygulamaya yönelik alt boyutlara ayr?l?p ayr?lmad??? bu analizle ortaya konmu?tur. AFA sonuçlar?, ölçe?in nihai yap?s?n?n ve puanlama sisteminin temelini olu?turur.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Yüksek Lisans Tezi kapsam?nda s?f?rdan olu?turulmu? duyu?sal ölçüm arac?)

Format: Kaynakta belirtilmemekle birlikte, tutum ölçeklerinde en s?k kullan?lan format **Likert Tipi Derecelendirme** format?d?r (Örn: Kesinlikle Kat?l?yorum'dan Kesinlikle Kat?lm?yorum'a kadar 5 veya 7 seçenekli).

Dil Mevcut: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?renciler (Büyük olas?l?kla Ortaokul veya Lise ö?rencileri, Fen Ö?retimi ba?lam? nedeniyle).

Ya? Grubu: Genellikle 10-18 ya? aral???ndaki e?itim ça??ndaki bireyler.

Popülasyon Detaylar?: Ölçek, Mu?la Üniversitesi'nde yürütülen tez çal??mas? kapsam?nda Mu?la ilindeki okullarda ö?renim gören ö?renciler üzerinde uygulanm??t?r.

Test Metodolojisi: Ölçek maddeleri havuzu olu?turulmu?, uzman görü?leri al?nm??, pilot

ARABPSYCHOLOGY.COM

uygulamalar yap?lm?? ve ard?ndan geçerlik ile güvenirlik analizleri gerçekle?tirilerek son formu belirlenmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Tutum, Bilimsel Süreç Becerileri, Psikometrik Özellikler, Likert Ölçe?i, Mu?la Üniversitesi (Mu?la Üniversitesi), Fen Bilimleri E?itimi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilinmiyor

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: meltemduran2@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Mu?la Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mu?la (Tez dönemi itibar?yla).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Ölçek, 2008 y?l?nda tamamlanan yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir.

?zinler ve Ücret: Bilime Kar?? Tutum Ölçe?i, akademik bir çal??ma ürünü oldu?undan, e?itim ve ara?t?rma amaçl? kullan?mlar? genellikle ücretsizdir. Ancak, ölçe?in ticari olmayan akademik çal??malarda kullan?m? için sorumlu yazar Meltem Duran'dan resmi izin al?nmas? tavsiye edilir. ?leti?im e-posta adresi yukar?da belirtilmi?tir.

Tez Eri?imi: Ölçe?in tüm detaylar?na ve psikometrik analiz sonuçlar?na, tezin tam metnine Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir. ?lgili tez linki a?a??da Kaynaklar bölümünde sunulmu?tur.

Kaynaklar

Bu ölçe?in birincil kayna??, Meltem Duran taraf?ndan yürütülen yüksek lisans tezidir:

Duran, M. (2008). Fen ö?retiminde bilimsel süreç becerilerine dayal? ö?renme yakla??m?n?n ö?rencilerin bilime kar?? tutumlar?na etkisi (Yay?nlanmam?? yüksek lisans tezi). Mu?la Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Mu?la.

Tez kayd?na YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im mümkündür: tez.yok.gov.tr

Bilime Kar?? Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: Ölçe?in orijinal maddeleri, sa?lanan kaynak içerikte yer almamaktad?r. Ölçek

ARABPSYCHOLOGY.COM

maddelerine ve puanlamas?na dair detayl? bilgi için Meltem Duran'?n 2008 tarihli yüksek lisans tezinin tam metnine ba?vurulmas? gerekmektedir.

Ölçek, muhtemelen 5'li Likert tipi bir derecelendirme kullanmakta olup, belirli say?da pozitif ve negatif yönde ifade içeren maddelerden olu?maktad?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM